

MERKWAARDIGE

EN WONDERLYKE

VERSCHYNINGE,

Voorgevallen buiten de Stad Hoorn, in Noord-
Holland aan de persoon EVERT LUYKES-
SEN, bedienaar des godlyken woords te
Deventer, en uit zyne nagelaten Schriften,
van een opmerkend en voornaam liefhebber
der Waarheid in't ligt gebragt.

**Gedrukt na de echte Copie / voor Liefhebbers
van Godsbrucht.**

[typografisch drukkersvignet]

Te ZALT-BOMMEL,
bij JOH. NOMAN EN ZOON.

MERKWAARDIGE
EN WONDERLYKE

VERSCHYNINGE,

Voorgevallen buiten de Stad Hoorn, in Noord-Holland; aan de persoon Evert Luykessen, Bedienaar des Goddelyken Woords tot Deventer, en uit zyn nagelaten Schriften van een opmerkend en voornaam Liefhebber der Waarheid in 't ligt gebragt, na de Copye van Deventer.

Het verhaal van deze Predikant, begint als volgt:

Het is my in eigen persoon / eens op zekeren tyd gebeurd / zynde op den eerste Zondag na Aller-heiligen / dat ik 's morgens vroeg uit de Stad Hoorn ben gegaan / omtrent de klok 7 uren / om op een Dorp aldaar te lande / eens te gaan Prediken / daar ik toe verzogt was geworden: En een wyle tyds gewandelt te hebben op den weg / die wegens de lage en zagte grond / met planken en deelen belegt was / daar ik moest henen gaan / door dien anders de weg aldaar onbruikbaar was / om voor inwoonders of reizende Lieden te bewandelen.

Zo geschieden het dat ik op dien weg wandelende / bezig en werkzaam was / in het overleggen en overwegen van hetgene my best dienstig zoude wezen / tot die stoffe die ik voornemens was te verhandelen; En zo in myn eenzaamheid al voortgaande / zag ik zo eens op.

En ziet! een weinig voor my uit / zag ik een zeer oud grys Man / hebbende een witte Baard / die tot aan zyn middel toe reikte / zyn kleed was van een vreemde verwe / welke couleur ik van al myn dagen dergelyke nooit of nimmermeer zo heb gezien; ja het scheen na gelyken als het vylsel van koper / en zyne koussen en schoenen vertoonden insgelyks die zelve couleur; op zyn hoofd hadde hy een driekantige Muts / zynde van couleur hemels blaauw / hy was sterk van gezicht / en edelmoedig van vertonig.

Ik hem naderende / ging hem voorby / en groetede hem met beleefdheid; doch hy my toeknikkende ging

ik hem voorbij. En nog een weinig voortgaande / zag ik nog een ander voor my uitgaan / en al voortwandelende / en al naderende: Ziet / zo zag ik die zelfde oude Man weer; Ik dagte by my zelven / dit gelykt net zulk een Man / als ik daar zo even den voorby gegaan / waar of dog zulke twee oude Bestevaars zo schielyk zyn van daen gekomen? wan ik heb van al myn dagen diergelyke nooit meer ze gezien / aldus by myn zelven overdenkende / zag ik alsoo voorwaards / en ziet die Man blyft zelve staan / en wagt my in; en zo haast ik by hem kwam / zag ik ook nog eens agter om of ik die oude Patroon ook nog mogte zien / die ik eerst was voorby gegaan / doch ik zag hem niet; maar myn aangezichte weer voorwaarts gewend hebbende / begon dezen ouden Man tot my te spreken / en vriendelyk wenshende een goeden dag; en terstonds zeide hy tot my; Wel Vriend / gy gaat uit prediken / en gy zult uwen Tekst hebben uit Lucas 21 : 34. En dit zyn de woorden: Wagt u dat uwe herten bezwaard en worden.

En door dit zeggen nu stond ik / als in verwondering en verbaastheid verrukt / myn verstand stond hier ten eenemaal voor stil: en was als opgeschort / niet wetende wat ik hier van denken zou. Doch hy voer voort / en zeide tot my: o Vriend / gy hebt wel toe te zien / dat gy de menschen / die u van dien groten Opperheer zyn toevertrouwt / met groten yver en regten ernst / de zuivere Waarheid voordraagt / zonder Pluimstryken of Menschen behagerye / om die vooral niet te pleisteren met lozen kalke / nadien dat zulks ten hoogsten nodig is / om haar van Christi wegen getrouwelyk te waarschouwen / want het zal hier in deze Landen / en in de geheele Wereld wonderbaarlyk toegaan / dog principalyk in deze Landen en gewesten / daar het ligt des Evangeliums allermeeft ligt / en op den kandelaar staat / want God dien regtvaardigen Rigter der gansche Aarde / die den sleutel der Hellen / en des Doods heeft: die behouden en verderven kan / die zal eens wonderlyk en wonderbaarlyk handelen met de inwoonderen dezes Lands / ja die zal die hoogsteigerende zonde van dit Neder-

landsche Jeruzalem met de roede bezoeken / en haar ongeregtigheden met allerhande plagen.

En wat u betreft / gy hebt dikwils gedacht en voorgenomen / om van u voortreffelyk Ampt / en Predikdienst af te staan; door welke reden hy my zo zeer ontstelde dat ik met een woord meer konde spreken: Waar op hy tot my zeiden: u herte en worde niet ontroerd / en verschrikt dog zo niet / om dat ik u gezegt hebbe wat u werk / u voornemen en gedachten zyn? Gy zult nu nog wat anders horen / word maar krachtig in den Heere / en in de sterkte zyner magt; ja deze woorden wierden als prikkels / en nagelen die zeer diep in myn hert zonken en zo ras hy deze woorden tot my gezegt hadde / kwam ik zo geheel en al weder tot my zelven / en ik sterkte my / om mynen weg te vervorderen / en myn oogen opwaards slaande / was die oude Man weg / en nergens meer te zien of te vinden / waar over ik weer op nieuws ontsteld; en niet minder verwonderd was.

Dog ik een weinig voortgaande / en vol gedagten / niet konnen begrypen / wat dit dog voor een oude Man mogte wezen / die my te zeggen wiste wat ik in de gedagten hadde / en te gelyk wat ik van voornemens was / te weten / dat ik het Prediken wilde nalaten / en dat was ook de waarheid.

Want ik hadde voor vast by myn zelfs besloten / niet meer als deze Predikatie te gaan doen / en dan gedaan; en terwyl ik dit nog overdagt / Ziet zo zag ik voor de derde maal / dezen oude Man / nog eens voor myn staan / waar door ikwederom verschrikte / en hy zeide tot my:

Gy denkt niet meer als deze Predikatie te gaan doen / maar wee u / want dit zal u zeer duur komen te staan / en de gevolgen zullen vreeselyk voor u zyn / want het is de Heere met welke gy te doen hebt / hy zal u zeer zwaarlyk bezoeken.

Ende zyne hand in dezen / kunt gy zo min ontgaan als eertyds Jonas / want het is geen mensche daar mede gy te doen hebt / maar het is de Heere: Dierhalven ziet wel voor u wat gy doet.

Van deze woorden wierd ik zeer verschrikt en

ontroerd; maar hy zeide tot my: geloof maar / en houd u aan die God; volherdet dog in zynen dienst en sterkt u zelve in den Haare / en door dit zeggen wierd ik wonderlyk versterkt / ja doe wierd ik zo ten eenemaal als vernieuwt in myn gedagten / als ook door myn gantsche ligchaam / doe zeide hy tot my:

Daarⁱ zullen zware tyden komen / want de menschen zyn boven maten zeer Godloos en ondankbaar / tegens God haren weldoender / door hetgansch Europa / maar nog byzonderlyk in deze landen / daar het Evangelium het meeste ligt / ja van dezen Neerlandschen Wyngaard die de Heere op eenen vetten heuzel geplant heeft / hadde hy verwagt / dat hy vrugten der Gerechtigheid zoude voortbrengen maar tot nog toe heeft hy niet als stinkende druiven voortgebragt / en zy waren voort van boosheid tot boosheid / zo dat den toorn Gods geopenbaard word van den Hemel / over al die Godloosheid en ongerechtigheid van Adams nakroost; want alzo zeid de eeuwige waarheid zelfs / die de getrouwe en de waaragtige Getuige is / ziet ik forweere een kwaad tegen ulieden / ik zal het genaamde Christendom plagen / met oorlogen en duren tyd / alle deze plagen zullen in 't kort beginnen voort te gaan / ja het zullen droevige en benauwde tyden zyn / zo dat des menschen herte van benauwtheid zal bezwyken / wegens de verwagtinge der dingen / die dit ondankbaar en uitspattent Godloze aardryk van Nederlande inwoonders / zullen overkomen.

Want dit Geest ledige Naam Christendom / dat niet anders is: als een levenloos dood geraamte / zonder ligchaam / zal ik in toorn bezoeken / ik zal den kandelaar des Evangeliums / uit het midden van haar weg nemen / ik zal dit volk met bliksem slaan / om datze my zo lange moetwillig vertoornt en de oogen myner Heerlykheid verbitterd hebben; want de Heidensche volkeren zullen komen / uit verre gewesten / namelyk den groten Turk / die het meestendeel van het Christenryk zal verderven / en die den Godsdienst uit zal roejen / doordien dat zo een vreeslyken en natuurlyken Godsdienst

hem niet kan behagen / die een Geest is / want zulk reukwerk
zeid de Heere des Hemels / is my een gruwel en derhalven
een vergeefschen offer.

Alzo dat er zo een gruwel der verwoesting zal wezen / dat
het Woord Gods / by weinig menschen zal te vinden zyn /
want elk zal als dan vreezen om het Woord Gods te gaan
horen en te belyden / want veel Christen bloed zal er dan
vergoten worden / dog die opregt en getrouw in des Heeren
dienst gevonden zal worden / die zal van den Here getroost /
en uitgeholpen / ja door wonderbare wegen gereddet worden /
ja de Heere des Hemels: die sterk en geweldig is / die zal voor
en met haar zyn / als een verschrikkelykheid / want de Heere
zal by haar zyn / zelfs in het beginsel dezer smerte.

En dit alles / dat zal zyn beginsel nemen / als zig den
trotsen en hoogmoedigen Koning van Vrankryk zal zoeken
groot te maken / die de groote / rode / bloeddorstige Draak /
hebbende zeven hoofden en tien hoornen / agter na wandeld /
zynde vereenigt met die grote hoere / die op zeven bergen zit /
en die alzo gezamentlyk eene bende uit maken / om met hun
dik verhevene schilden / de God des Hemels en zyn gezalfden
te bestryden.

Want / alsdan zal voor het geheele Christenryk zeer veel
bereidzelen en grote toerustingten ten oorloge worden gemaakt
/ uit vreeze van de Anti-christische magten / en haar
aannaderen op de Nederlandsche grenzen.

Maar alsdan / zal den Koning van Vrankryk in zyn groote
magt gestuit worden / want oneenigheid zal dat koningryke
beroeren / en zyn verderf en ondergang verhaasten / en te
dezer tyd zal men van groote wonderen hooren.

Want dan zal den groten Turk / voor de tweede maal zig op
maken / en zal een inval doen in het Koningryk van Polen / en
zal dat overweldigen.

En vervolgens zal den grooten Turk / den Koning van
Vrankryk onder zyn gebied brengen / zo dat hy als een
tributaire zal moeten wezen.

En te dier tyd / zal het ook zeer slegt staan met

de Nederlanden / want een staanden Engel van grote duurte zal daar in heerschen / also men niet weten zal van waar men levensmiddelenⁱⁱ zal bekomen; heete en benauwde ziekten / grote pestilentie / ja razende ziekten zullen haar dan openbaren / zo dat den een den anderen op de straat gezond ontmoetende / niet wetende of 't is nog alles wel / zullen met die heete / en razende ziekten zeer schielyk worden aangegrepen / en zullen malkanderen aanvallen / en byten in handen en armen / als radeloze schepselen / en zullen in die dolzinnigheid plotseling dood ter aarde nedervallen / behalven die gene / die door de pestilentie zullen omkomen.

Maar tot nog toe komen deze vooze gerigten / als den honger / het zweerd / en de pestilentie / by den God des Hemels verbeden worden.

Maar zo daar geen merkelyke verandering of bekeeringe komt in dit Nederlandsche Sodom / dat zo gerust als een Moab / op de heffe van zyn droesem nederligt / en als in het opperste van de mast / met dien luiaard zig heeft te slapen gelegd / welke Nederlanders die van Laodicea / in vleeselyke gerustheid / en in de uiterste zorgeloosheid / geen stroobreed zouden toegeven / maar zouden veel liever in dezen opzicht haar overtreffen; en dus hier in voortgaande / zullen haar al die voorzegde plagen gewisselyk treffen / en zullen het geenszins ontvlieden.

En daarom wat u aangaat / blyft gy in uw dienst / predikt het Woord Gods met een heiligen yver / en in volständigkeit houd daar in aan / tydig en ontydig / op dat gy u eigen ziele nog als een buit daar meugt afbrengen / en laat dit voor al u hoogste toeleg wezen / dat gy in u kortstondige leeftijd / nog geestelyke Kinderen meugt teelen / en dat gy nog zondaren meugt bekeeren van de duisternisse tot het licht / en van de magt des Satans tot God / en de God des Vredes zal met u zyn / hier aanvankelijk in genade / en hier namaals volstrektelyk inde zalige Heerlykheid.

En als hy dit gezegt hadde / is hy verdwenen en ik heb hem nooit niet weer gezien.

Maar ik was boven maten zeer verslagen / als ik ter plaatze kwam / daar ik zoude prediken / het scheen myn in de eersten opslag onmogelijk om te doen / dog doe ik op de Predikstoel kwam / wierd ik als met kracht omgordet / want de Heere gaf myn ligt / vrymoedigheid / en yver in overvloed / ik predikten met zo veel doordringentheid / dat / doe de Predikatie gedaan was / doe was het even eens als of ik ziek begon te worden / en gelyk als ik 't huis komende / en de menschen van myn onpasselykheid horende / waren van myn onverwagte / en zo schielyke ziekte verwondert / en ik heb daar op ook drie weken ziek te bedde gelegen / en na dat ik van de goede God / met een Hiskias weer gezond geworden was / heb ik met alle vlyt en yver getragt den heiligen Predikdienst in alle getrouwigheid te volvoeren / op dat ik door mynen dienst / nog zielen voor den Heere Jezus mogt inwinnen. ô Grootmagtige God / schenkt myn daar toe u genade kragt / om uwes zelfs wille / en om u heilig kind Jezus wille / in de medewerkinge des Heiligen Geestes / Amen, het zy also.

[vignet kompasroos]

ⁱ zetfout verbeterd van 'Danr' in 'Daar'

ⁱⁱ zetfout verbeterd van 'levensmidpelen' in 'levensmiddelen'